

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemanj za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolj frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blizu goviljo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Da se razumemo!

(Odgovor „Slovenca“ z dne 10. okt. t. l. *)

Članek „Emancipacija od Dunaja in Rima“ v zgoraj navedeni številki uradnega glasila katoliške stranke me je docela pomiril, da nisem kar nič pretiraval, zatrdil mi nolo nedeljo v „Narodnem domu“, da se izvestna gospoda bori zoper narodno-napredno stranko z zastrupljenimi pušicami.

Užival sem skoro pet let primorsko gostoljubnost, in v tem času se mi je toli omililo primorsko Slovenstvo, vcepilo se mi je v srce tako globoko spoštovanje in občudovanje idealne narodne požrtvovalnosti, zlasti tudi mukotrpnega našega naroda ob jadranskem morju, da me je iskreno bolelo nesporazumljenje med Trstom in Ljubljano. Ni čuda torej, da sem bil jaz posebno vesel romanja tržaških Slovencev v Ljubljano, in da sem se v nedeljo zvečer čutil nehote, in že iz hvaležnosti za uživano gostoljubnost, poklicanega, da zakličem tudi jaz premilim gostom svoj pozdrav. Mandata v to nisem imel od nikogar, niti je kdorkoli vedel ali pa tudi le vprašal, v kakem smislu hočem govoriti. Nisem torej nastopil kot oficijalen zastopnik napredne stranke, v kar bi bil tudi težko dobil mandat! Ne glede na to namreč, da je imelo potovanje Tržačanov v Ljubljano čisto nepolitičen značaj in da je naša klerikalna stranka zgolj sama kriva, ako so gostje zadobili pravičen utis, da jih pozdravlja le napredna stranka, ne glede na to bi bil jaz pač zadnji, kogar bi bil izbral oficijalni zastop napredne stranke svojim tolmačem! Izvrševalni odbor te stranke namreč dobro ve, da sem jaz pač zvest pristaš strankin in političis in glede fundamentalnega programa, da pa s svojim narodno-gospodarskim naziranjem stojim najbližje socialistom, in da na drugi strani

*) Ta spisprejelismo, ko je bil že stavljen naš sinočni članek, ki se bavi z isto zadevo. Vendar pa rade volje prepuščamo tudi besedo napadenemu govorniku samemu, ne da bi se povsem strinjali z vsemi njegovimi izjavami.

Opomba uredništva.

žurnalističke taktike strankine v marsičem ne odobravam. — Govoril sem torej, — ker žal nisem v tako intimnem kontaktu s sv. Duhom, kakor moj srečnejši kolega dr. Šusteršič — zgolj to, kar mi je v tistem hipu velevalo moje srce, in odgovoren sem za svoje besede jedino le jaz in nihče drugi; najmanj pa narodno napredna stranka, ki v nedeljo sploh oficijalno ni nastopala.

Vse to urednikom „Slovenca“ ni bilo neznano, in vzlic temu izrabili so moje besede, zmakniviši iz konteksta jeden stavek, v to svrhu, da denuncirajo narodno-napredno stranko na zgoraj državljanskega in verskega veleizdajstva! Z ogorčenjem, čigar višavo bi težko dosegel najboljši predmarčni detektiv, opozarja ta vzorna krščanska gospoda visoko vlado, da je moj nedeljski pozdrav nov dokaz, kako je napredna stranka postala nezvesta „Bogu, domu in vladarju“, in z uprav ginljivo skromnostjo kaže ob jednem na „nepopisno navdušenje, ko se je na II. slovenskem katoliškem shodu predsednik dr. Šusteršič v vznesenih besedah spominjal papeža in cesarja“.

Oprostite, čestita gospoda „Slovenčeva“ trdo besedo, ako moram to nežno denunciacijo označiti za prav navadno — lumparijo v objektivnem in subjektivnem pogledu. V subjektivnem zategadelj, ker, kakor sem že naglašal, ne more biti odgovorna politična stranka za besede posameznika, ki niti zaupnik, niti mandatar stranke ni, in v objektivnem zategadelj, ker mi niti na kraj pameti ni prišlo, propovedovati tržaškim gostom politični in verski irredentizem.

Ako sem govoril o „emancipaciji od Dunaja“, tedaj je razumel in moral razumeti sleherni poslušalec in prav gotovo tudi „Slovenčev“ poročevalec to frazo v zvezi z ostalim mojim govorom le tako, da imam v mislih oni dunajski vladni sistem, ki želi slovenski narodni program na jedni strani omejiti v pretesni okvir dozdevnega nemškega značaja Avstrije, na drugi strani pa se ne upa zlomiti in uničiti tiste krivične italijanske hegemonije v Primorju,

zoper katero se tako pogumno in neustraheno boré naši nedeljski gostje. To in nič drugega sem povedal; da bi bil pa hotel političen irredentizem usiljevati našim gostom, njim, čuvarjem Avstrije ob Adriji, njim, katerim plamtečega avstrijskega patriotizma niti tržaške — ječe niso ohladile — ne, za tako neumnega me tudi „Slovenčeva“ gospoda ne šteje! Ta gospoda ve tako dobro, kakor jaz, da vsak misleči Slovenec mora biti prepričan, kako nerazdružno je zvezana usoda Slovenstva z usodo Avstrije, in da je le v blaznici mesta političnim irredentistom slovenskim; prav zategadelj je tudi v objektivnem smislu čisto navadna lumparija zgoraj navedeno fruktifikovanje mojega govora v „Slovenca“, — prav takšna lumparija, kakršna je bila izkoriščanje tistega anonimnega vsklica „Avstrije ne maramo“ v Lescah in pa elementarnih demonstracij pred škofovo palačo o priliki „velikanske“ bakljade v proslavo 70letnice našega vladarja, rectius 2. katoliškega shoda.

In sedaj preostaja še „emancipacija od Rima“. No, tudi tu za odgovor nisem v zadregi! Skoro pet let sem gledal in motril politični boj na Kranjskem zgolj raz ptičjo perspektivo in tačas kristalizovalo se je v meni vzpričo vsi moji globoki religioznosti sledeče prepričanje: Odpor zoper vsiljeni nam politični klerikalizem je neizogibno potreben in noben vojščak, komur je na srcu blaginja in bodočnost naroda, ne sme odložiti orožja, dokler ni izvojevan ta boj. Pojma političnega klerikalizma pa ni treba več razlagati, odkar se je „Slovenec“ zablebetal, da „proti volji duhovščine na Štajerskem še ni bil in ne bo voljen noben narodni zastopnik“! Duhovščina kot politični stan, kot politična kasta, to je karakteristikon političnega klerikalizma. Odkar se je proglasilo v Slovincih, in v prvi vrsti na Kranjskem, načelo političnega pastirstva škofovskega, od tedaj vemo, da je kaplan v Rovtahn tudi kot državljan in kot rodoljub zavisen od svojega škofa, zadnji pa od Rima; to se pravi, kaplan v

Rovtahn sme slovenski misliti in narodno delovati le v toliko, v kolikor to dovolijo italijanski kardinali v Rimu. Sicer anathema sit! To je vse. Tako je na Kranjskem in od tistega časa, odkar pastiruje ob Soči kardinal Missia, tudi na Goriškem. V Trstu in v Istri pa tega političnega jerobstva kot takega, hvala Bogu, še ne poznajo. Akoprav imajo tudi tam že svoje Jurizze, akoprav se je v zadnjem času tudi v Trstu pričelo iz katoliških cerkva metati slovenski narod, si je vendar zlasti nižja duhovščina še ohranila svojo politično nezavisnost; niso je še stisnili v stanovsko politično organizacijo, in zategadelj se pogromni večini še hrabro in ramo ob rami s posvetnjaki bori za narodno svobodo. Dal Bog, da bi bilo še dolgo tako...

Prav zaradi tega pa tržaški Slovinci do zadnjega časa niso povsem pravilno razumevali kranjskega boja in po mojem mnenju na tem napačnem razumevanju ni bila brez krivde naša žurnalistička taktika. Vse premalo se je naglašalo ter se naglašalo še, da napredna stranka ne bije boja zoper duhovščino, temveč le zoper politično organizacijo iste, da pravi liberalizem priznava tudi duhovniku kot posamezniku in kot državljani javno delovanje, prav tako kakor slehernemu človeku, in da odreka to pravico le duhovniku, slepo pokornemu tudi v posvetnih zadevah Rimu, prav tako kakor bi odrekal to pravico vsaj pravici državnemu uradniku, hotečemu biti zgolj trobilo svojega ministra! Stanovske politične organizacije zdrav narod ne sme trpeti, še manj pa to, da bi se mu, pa makari iz samega Rima, dekretoval Nitzschejev „Uebermensch“. Tako je razumevati „emancipacijo od Rima“.

Vse to se je v naši žurnalistiki dosihdob vse premalo naglašalo in v nervoznosti boja pobijati se je pričelo ljudi mesto stvari. Vsled tega pa obmejnim Slovincem včasih ni šlo prav v glavo, da se naš boj vere ne dotika, in da je tudi liberalec lahko bogaboječ človek, dočim je ateizem popolnoma združljiv s političnim klerikalizmom.

LISTEK.

V prijateljevi hiši.

Italijanski spisal Enrico Panzachi.

Okna jedilnice so gledala na teraso. Hišna gospodinja je zagledala prva brzozjavnega sla, kateri je stopal urnih korakov skozi dolgi dvoredov proti vili. Slišati je bilo glas zvonca pri vratih parkove ograje, in malo minut pozneje je stopil vrtnar z brzozjavko v roki v sobo. Obsezala je le sledeče besede:

„Prosim takoj odgovora radi gobelinov. Milanski trgovec tu. Odpotuje jutri.“

„Ah, ta Shylock me hoče zgrabiti za vrat!“ je vzkliknil gospodar, z opravili preobložen odvetnik, mej tem ko je položil vilice in nož na krožnik.

Njegova soproga, katera je imela lepo glavo z bujnimi rujavimi lasmi nagnjeno nazaj, je zrla malomarno v strop ter rekla čez nekaj časa:

„Zopet enkrat ena tvojih muh. Živeli bomo tudi brez gobelinov.“

Odvetnik je prečital iznova brzozjavko in zmajal z glavo, kakor da ni zadovoljen z nazorom svoje žene. Po kratkem preudarku je sklenil nekaj, kajti dejal je z izrazom odločnosti:

„Ne, že dvakrat me je prehitel ta Mi-

lanec. Danes ponoči se odpeljem brez-pojno v Feraro“.

„Lepa zabava to, radi take malenkosti žrtvovati vso noč. Stori bil vsekakor boljše, ako bi stavil svoje najskrajnejše pogoje brzozjavno. Uverjena sem, da bi bil žid zadovoljen“.

Zdelo se je, da je pri teh ženinih besedah obsijal izraz veselja soprogove poteze. Vidno ga je osrečevalo, da ga je skušala zadržati. Omahoval je, a končno se je vendar zopet vrnil k svojemu prejšnjemu sklepu.

„Ne vzmimiraj se radi mene“, je skušal razporediti skrbi svoje žene, tudi tebe ne bode moje potovanje prav nič motilo. Peljem se v mesto, večerjal bodem v klubu, kjer dobim gotovo nekaj znancev, v družbi katerih mi bo čas dovolj hitro minil. Pri sedaj vladajoči neznosni vročini voziti se par ur v jutranjem hladu nikakor ni neprijetno, nasprotno, posvežilo me bode“.

V klubu je našel zbran samo majhen krog, ker je bilo čez poletje skoro vse na deželi. Stisnil je roko navzočim, kateri so vsak prirastek, torej tudi njega z veseljem pozdravili; mej njimi je bil tudi mladi grof Salerni, ki se je šele vrnil z nekega potovanja in o katerem je menil, da je Bog ve kako daleč. Odvetnik si je naročil večerjo in mej jedjo je razložil svojim pri-

jateljem vzroke, kateri so ga privedli v mesto in v njih sredo. Potem se je začelo kartanje, toda trajalo ni dolgo. Dnevna vročina je na vse utrudljivo delovala, jedno uro po polnoči se je družba razkropila, samo grof Salerni je ostal.

„Tvoje potovanje se mi zdi velik pogrešek“, je začel grof, ko sta si sedela sama nasproti ter si prižgala svoji cigareti.

„Zakaj?“

„Ker sem prepričan, da tičita trgovec s preprogami v Ferari in Milanec pod istim stropom, ako zadnji sploh živi. Zadnja brzozjavka kaže jasno, da te name-ravajo ujeti. Tvoj prihod jim kaže, kako pri srcu so ti gobelini ter bode le pripomogel ceno zvišati“.

„No, da... Vse kar mi tu govoriš, ima dokaj resnice v sebi, in jaz sam sem že nekaj tacega mislil. A vendar je le samo domnevanje, in je lahko resnično, ali pa tudi ne. Ako je zadnje resnično, to je, ako misli Milanec resno ter kupi preprogo, kaj potem? Tebi se zdi morda to smešno, celo otročje, toda vsakdo ima svoje slabe strani in tudi moja žena; dasi se kaže kakor da jej je stvar povsem malovažna, bi bila vendar zelo razočarana, ako bi se vrnil s praznimi rokami. Ne preostaja mi torej ničesar drugega kot iti tja, in če me bo še toliko veljalo...“

„Kar se mi pa zdi povsem nepo-

trebno,“ je prekinil grof z najnedolžnejšim obrazom svojega prijatelja: „Čuj torej moj predlog. Nameraval sem itak iti jutri ali gotovo pojutranjem v Feraro in od tu v Trombone, kjer si hočem kupiti konja. Prav vsejedno je, ako storim to že danes. Odpeljati se hočem takoj z naslednjim vlakom, kupil bodem v Ferari gobeline ter ti jih takoj odposlal. Imenuj mi torej svoto, katero hočeš žrtvovati. Jutri zvečer, na to se lahko zanešaš, bodeš imel, kar si si želel in prihranil si bodeš nekaj tisoč lir, katere bi te bila veljala tvoja prenegljenost... Ali si zadovoljen?“

„Gotovo, misel je dobra in hvaležen sem ti. Ker nimam ničesar zamuditi in nisem zaspan, spremlim te na kolodvor“.

Prijatelja sta se odpravila na pot, in ko sta prišla do cilja, sta hodila kadeč in pogovarjaje se po peronu sem in tja. Že je zadonelo prvo znamenje, da se odpelje vlak, ko je vzkliknil odvetnik prestrašeno potem ki si je preiskal žepa:

„Lepa ta... ključ hišnih vrat sem pozabil!“

„To ni velika nesreča, tu imaš mojega, saj veš kje stanujem... v mezzaninu. Vse je na deželi, imel bodeš torej mir in spiš lahko kolikor časa hočeš. Ob devetih pride portirjeva žena ter ti prinese kavo. Toda, skrajni čas je... Na svidenje in lahko noč!“

5444

Mene pa je to nesporazumljenje bolelo, in ker so nas Tržačani posetili v prvi vrsti vendar le zato, da se vzpoznamo, želel sem s svojim govorom razpršiti ravno omenjeno nesporazumljenje. V koliko se mi je to posrečilo, ne vem, toliko pa je moral poučiti „Slovenčev“ članek Tržačane, da se naši klerikalci boje takega sporazumljenja, dobro vedo, da bi jim isto silno otežilo razširjenje svojega političnega evangelija na Trst in Istro.

In ako sem dosegel to, sem zadovoljen. Narodna napredna stranka ne zahteva in izvestno niti ne želi, da bi jo tržaško slovenstvo aktivno podpiralo v njenem usiljenem jej boju. Ona dobro ve, da je Tržačanom v prvi vrsti potrebna edinstvo in zopet edinstvo; pričana pa je, da bodo to edinstvo ohranili le tedaj, ako bo ležal ubit v prahu naš politični klerikalizem, še predno bo prestopil prag Trsta in Istre. Zategadelj želi zgolj objektivnega motrenja njenega boja od strani neprizadetih obmejnih Slovencev in nič nervoznega kritikovanja, nič posredovanja tam, kjer je sprava nemogoča. Saj je zadnja nedelja morala razpršiti tudi poglaviti strah Tržačanov, da bi namreč utegnili biti žrtva našega boja — vseslovenska ideja. V katerem taboru na Kranjskem živi in čvrsto živi ta ideja, to pokazala je tržaškim gostom dne 7. t. m. stolna Ljubljana.

Dr. Karl Triller.

V Ljubljani, 12. oktobra

Poljski glasovi o položaju.

Grof Dzierżyski, bivši podpredsednik poljskega kluba, je imel te dni v Stanislavu svoj volilni shod. Govoril je o bodočem drž. zboru in o položaju, ki nastane, ako parlament zopet ne bo deloval. Ako bo novi parlament dalje posloval, bo rešitev jezikovnega vprašanja bistvena in glavna točka obravnave. Pri tej priliki, je dejal govornik, bodo morali Poljaki svoje narodne interese braniti s tem večjo odločnostjo, ker se bodo poskušali atentati na poljsko dosedanjo posest. Ako pa se izkaže parlament zopet neraben in se porušijo sedanje ustavne institucije, bo vlada rada ali nerada prisiljena zateči se k izrednim sredstvom. V tem slučaju more priti vse v nevarnost, celo to kar imamo in kar nam je sveto. — „Dziennik Polski“ pa piše: Zdi se, da je čas eksperimentov in čakanja v Avstriji že minil. Nikdar se ni šlo k volilni urni v važnejšem položaju. Gre se za obstanek parlamentarizma. Kakšna usoda ga čaka in kakšna ustavo? Kdo more odgovoriti na to? „Börsen-Courier“ izraža željo, da bi cesar ne prišel v položaj, ko bo moral vzeti narodu pravice, katere mu je odstopil. A če se to zgodi, se loti cesar pač s teškim srcem zadnjega sredstva.

Srbska.

Iz Belegagrada poročajo praškemu „Času“: Svatha našega kralja ima večjo politično važnost, kakor se zdi na prvi pogled, a žalibog važnost, katera more za našo

nesrečno deželo postati popolna nesreča. Res je čudno, da bi mogla poroka iz ljubizni imeti takovo važnost. Znano je, da je Natalija na dopisnici javila svojo nezadovoljnost s to poroko. A podobnih škandalov je še več. Razmere so dospеле do skrajnosti, ako je kralj Aleksander mogel reči deputaciji, da mu je oče Milan povedal, da je mati Natalija najnižja ženska na sveti, a da mu je mati isto rekla o očetu Milanu!... Toda kralj Aleksander hrepeni po potomstvu in rodbinski sreči, in ve se z gotovostjo, da se je kralj Aleksander že po svoji poroki k raznim osebam izrazil, da se odpove prestolu. Odtod izvira v tukajšnjih diplomatskih krogih to napeto pričakovanje, kako se razmerje kraljevske dvojice do Natalije razvije. Ako bi ta protinjima ne nehala intrigrirati, (diplomatske intrige, Srbiji sovražne, itak niso prestale!) potem bi morda kralj Aleksander res mogel zapustiti prestol, na katerem je že od začetka igral dosti žalostno ulogo. Ta uloga mu je bila odkazana od Milana; sedaj stoji v osrednju Natalija, ki je vzlic vsemu razporu s svojim možem složna v intrigah proti kraljici Dragici in proti lastnemu sinu Aleksandru.

Radi razžaljenja Viljema II.

in cesarice je bilo v Nemčiji zadnjih par dni obsojenih kar 5 ljudij na raznih krajih. V Marburgu je bil obsojen neki postrešek radi razžaljenja cesarice na 6 mesecev zopora, v Hamburgu neki delavec radi razžaljenja cesarja v ječo za 5 mesecev, v Benthenu neki delavec radi istega zločina v ječo za eno leto, v Düsseldorfu neki gluhonemec (!) v ječo za štiri mesece, urednik berlinske „Zukunft“, pisatelj Maksimiljan Harden iznova na šest mesecev ječe na trdnjavi. Najzanimivejši je zadnji slučaj. Znani, velegledni pisatelj Harden je v svojem listu napisal članek pod naslovom: „Boj z zmajem“, v katerem je na duhovit način satirično ožigosal cesarja Viljema „hunski“ govor, v katerem je nemški cesar velel svojemu vojaštvu, naj postopa s Kitajci kakor kralj Atila in njegovi Huni, ter naj ne „dajejo nobenega pardona“. Harden je obsodil sploh vso nemško kampanjo na Kitajcem in se izrazil, da je za vse odgovoren le cesar, ki vlada kakor absolutist ter je sam sebi kancelar, ministrstvo in parlament. Zanimivo je, da se je vršila obravnava proti Hardenu tajno, dasi je bil njegov članek objavljen in torej znan vsakomur, kdor čita „Zukunft“. Daleč je prišla nemška justica! Hardenu in drugim listom se je očitalo, da delajo s „svojimi napadi“ na cesarja dobro kupčijo. Ali s tem se je priznalo, da ljudje radi beró take „napade“ in se z njimi strinjajo. Saj pa je celo znano, da čitajo slastno take članke v — najvišjih krogih in z njimi soglašajo! Obsodbe torej ne bodo pomagali nič.

11. oktobra 1899 — 11. oktobra 1900,

Včeraj ob 5. uri popoldne je poteklo leto, odkar je transvaalski predsednik Krüger poslal angleški vladi ultimát, pozivljajoč jo, naj umakne svoje čete od meje burskih

čutil se je tako srečnega in veselega, in manjkalo ni dosti, da bi objel slugo oskrbnitstva mestne razsvetljave, kateri je hitel pred njim ter ugašal svetilke druga za drugo.

Ko je stopil potem četrť ure pozneje v grofovo spalnico, mu je vel nasproti čuden vonj, kateri je neizrekljivo prijetno in ugodno deloval na živce, da je nehoté smehljaje se mrmral: „Sibarit!“

Odvetnik je vžgal luč, potem se je ozrl po kramni opravi, po svilnatih tapetah sten, po mramornatih tleh, nato mu je hitelo oko v ugodno temoto nekega alkovna, kjer je stala široka postelj s snežno belim perilom, pregrnjena s svitlomodrim pokrivačem, in zdelo se mu je, kakor da ga vabeče kliče.

„Sibarit!“ so mrmrale zopet njegove ustnice, toda smehljaj se ni več. Kam je vendar izginila prejšnja njegova dobra volja in veselo razpoloženje? In kaj je bil vzrok tej nakratni premeni? Obiskal še ni grofa Salernija v tem stanovanju, pač pa že večkrat v prejšnjem; vedel je, da je živel mladi grof svojim sredstvom primerno, razkošno, in bilo je v resnici čudno, da je zboldo odvetnika to šele sedaj v oko, dočim je opazil prej jedva nekaj ali pa skoro ničesar.

(Konec prih.)

republik. S tem dnevom se je začela vojna, katero so otvorili Buri, ko so vdrli preko meje Natala. Včeraj torej je poteklo leto dni, odkar traja prava angleško burska vojna, dasi se je vršila diplomatska vojna med Pretorijo in Londonom že nekaj mesecev prej. V tem letu so imeli Angleži okoli 10 000 vojakov ubitih in okoli 1200 častnikov in 28 000 mož, ki so postali vsled ran ali boleznij invalidni, torej za vojno nesposobni. Skupna izguba Anglije na mrtvih in invalidnih znaša torej okoli 40 000 mož, t. j. število, katerega vsa zdrava burska vojska ob začetku vojne ni dosegala! Konj pa je bilo Angležem ubitih ali nerabnih, ranjenih nad 90 000. Stroški pa so samo do začetka avgusta t. l. znašali okoli 1700 milijonov kron. Dotlej je veljal torej Anglijo vsak Bur, proti kateremu se je bilo bojevati, 48 000 kron!! In uspehi Angležev? Anektirali so obe burski republiki, toda le na papirju, kajti miru še ni, in vsi Buri se še niso podali. Lord Roberts še ne more domov, dasi je odposlal že gardno brigado in glavni del milic. No, mesto teh oddelkov so prišli še v minolem mesecu večje čete v Južno Afriko in še danes so v Aldershotu pripravljene čete, da se tudi odpeljejo v Južno Afriko. Vojne je vzlic vsemu prav za prav že konec, in končno pacificiranje opravi general Baden-Powell s svojimi policijskimi oddelki. Toda severni del Transvaala, čegar obseg je nekako enak polovici Ogrske, še ni v angleški oblasti, saj tam jih še ni bilo. V glavnem mestu tega transvaalskega dela, v Pietersburgu, je ustanovil Barnd Vorster, člen stare stranke „volksraada“, novo bursko republiko in generali Louis Botha, Grobler, Schalk, Burger so se mu baje pridružili. Razen tega stoje v Witwatersrandu, južno Pretorije, na meji dežele Basutov ter na meji proti Kaplandiji in proti deželi Bečuana posamezni burski oddelki pod vodstvom generalov Delarey, Erasmus in Dewet. Ti generali dajo Angležem še dosti opravka in jim delajo mnogo škode. Zlasti Dewet, katerega je v Evropi z žalostjo smatralo vse mrtvim, še vedno ni niti ujet niti ubit, nego vznemirja največje angleške oddelke. Od 5.—7., torej tri dni, so ga Angleži pri Vredfortu skušali zajeti in uničiti, a Dewet jim je zopet ušel. Morda upajo ti oddelki, da se Krügerju vendar le posreči v Evropi doseči kako posredovanje, gotovo je, da je večina teh zadnjih bojevnikov prisiljena stati pod puško do zadnjega, kajti ako jih ujamejo Angleži, jih postrelé kot veleizdajalce in verolomne. V takih razmerah ni možno reči, kdaj bo vojne konec. Buri upajo, da bi se mogli v gorah Zoutpan držati še leto dni.

Dopisi.

Iz Maribora, 10. oktobra. Kakor smo iz „Marburgarice“ posneli, govoril je pri zborovanju „zveze nemških učiteljev“ v Mariboru neki učitelj o predmetu: „Kako se naj narodno poučuje“ — ter je med drugim rekel tudi tole: „Nemški dečko, nemško dekle naj se uči spoznavati nemško ljudstvo v njegovi pravi podobi, v njegovi pravi velikosti, v njegovi pravi človekoljubnosti — v njegovi ljubezni in v njegovem sovražstvu. In kdor dobi zaušnico od sovražne roke, naj se — bodisi možki ali ženski — nikari ne trese ter ne omahava in mirno ne prenaša, ampak naj hitro in pogumno vrne ta dar v dvojni meri, — to bodi zanaprej nemška velikodušnost.“ To je res imeniten recept za mlade šolarčke, da postanejo pretepači — in ako se bodo res ravnali nemški otroci po tem receptu, potem se ne bomo smeli čuditi, ako bodo v Mariboru, Celji, Ptujih in drugih krajih, kjer imamo slovenske in nemške šole, „krvavi izgredi“ na dnevnem redu, kajti zaušnice se bodo vračale v dvojni meri.

Svoj govor končuje ta slavni nemški pedagog s sledečimi besedami: „Wir fürchten nichts, wir wanken nicht, wir wollen deutsch und treu zusammen halten und — den Flammberg in der Hand — soll eine Losung nur der Zeit — und Siegruf unserer Sturmtrübs sein: „Hie Deutsche Liebe — hie deutsche Hiebe! — Grad aus — und mitten durch!“ In ta mož, ki je to govoril, piše in podpisuje se: Othmar Prazak! — Kdo se ne smeje!?

Slovensko gledališče.

„Sedem gavranov“ ali „Zakleti bratje.“

Sinoči je čarobna igra „Sedem gavranov ali Zakleti bratje“ za cele tričetrt ure prej nehala, kot zadnjič. S tem je povedano vse, ker prvi in glavni pogoj za vspevanje čarobne igre: hitri tempo — je bil izpolnjen. S tem prišel je do boljše veljave tudi drugi faktor takih iger, t. j. zunanja scenerija, ki je, to moramo priznati, res vredna, da se pogleda. Zimska pokrajina z metežem, začarano drevo s predico, rožna dekoracija, slika: „nedolžnost zmaga“, nad vse pa apoteoza, so nekaj posebnega, bodisi v dovršenosti, bodisi v barvnih in lučnih harmonijah, bodisi v grupiranju. Za naše razmere je uprizoritev te igre res dobra, posebno, če pomislimo, da je intendanco vedno strah, da ne pojde nova igra več kot dvakrat. — O igri sami ni dosti povedati, ker o takih igrah se ne da dosti pisati; treba jih je le sam videti, in to priporočimo vsakemu, ki hoče preživeti par veselih uric in pozabiti za trenutek „življenja teže“. Ker pa vemo, da bo igra ostala, in da bo vlekla skoraj kakor „Od stopnje do stopnje“, naj povemo kaj o nji.

Vsebina igre je ta, da se dva duhova vila Ženeslava (gdč. Marica Ogrinčeva), in mogočni duh Zlobog (režiser Adolf Dobrovolny) prepirata o raznih čednostih ženskinih, posebno zaradi zgovornosti. Milko, družabni duh vilin (g. Irma Polakova), ki mu je vsajena v poslednjih dogodbah velika uloga, pomaga kuriti prepir. Žrtva tega prepira so Ljudmila (gdč. Rückova) in njenih sedem bratov ter, ko jo je bil poročil grof Mojmir Golovrbar (g. Rud. Deyl), njegova dvojčka. Vila Ženeslava je stavila z Zlobogom, da bo Ljudmila sedem let molčala. Bila je namreč izpremenila Ljudmilinih sedem bratov v sedem gavranov, in te naj Ljudmila reši le, če bo sedem let molčala in napredla za svojih sedem bratov za vsakega po sedem oblačil v vseh mavričnih barvah. Igra se vrši zadnje leto. Kraljica vil (gdč. Marica Puhkova) odloči prepir svojih podložnikov tako, da naj pride Ljudmila, ki je bila molčala in predla šest let v samotni, sedmo leto v svet, kjer naj jo čakajo razne skušnjave. Takoj v drugi sliki dobi grof Mojmir Ljudmilo v začaranem drevesu in jo odpelje na svoj grad, kjer jo poroči. Grad Mojmirov pa napadeta grofica Zdenka (gospa Avgusta Danilova) in Perko z Brda, njen podložnik (g. Anton Danilo), ki ga razrušita. Grofica Zdenka se je zaljubila v Mojmira in si ga je hotela po vsej sili pridobiti. Ko ni nič pomagalo, svetuje ji oglarski mož (Zlobog preoblečen), naj pahne Mojmirovo ženo v ječo in muči njo in njenega moža toliko časa, da bo izpregovorila. Ljudmila, da je namreč zakleta čarovnica; če izpregovori le jedno besedo, je proč vsa njena moč, in Mojmir bo rešen. Grofica Zdenka gre v ječo in hoče Mojmiru iztakniti oči, če Ljudmila ne izpregovori in ne poprosi zanj. Ali ko je sila najhujša, prikaže se Ljudmili vila Ženeslava in ji veli molčati. Zato pride Ljudmila na grmado, in Mojmir naj jo vidi goreti. Ali ko grmado zažgô minilo je sedmo leto preizkušnje, Ljudmili padejo z rok vezi, grmada ugasne, in ob grmenju se pokaže v ozadju zbor vil, ki karajo nesramna človeška početja. Vse se zgrudi pred vilami na tla: ženska nedolžnost je zmagala, in Zlobog se pokori vili Ženeslavi. (Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. oktobra.

— Osebna vest. Okrajni komisar v Krškem, g. Viljem baron Rechbach je imenovan višjim okr. komisarjem. Poštnim kontrolorjem v Ljubljani je imenovan višji oficiojal g. Ivan Vidmar. Za sodna pristava sta imenovana avskultanta gg. Jos. Prevec za Logatec in dr. Fr. Cvetko za Metliko. Vojaški kapelan g. Jakob Marzidovšek je premeščen iz Mostara v Maribor.

— Političen rendezvous. Z Zidanega mostu se nam piše: Dne 3 t. m. imela sta na tukajšnjem kolodvoru rendezvous vodja kranjskih (ali že tudi štajerskih) klerikalcev dr. Šušteršič in pa klerikalni kandidat za peto kurijo na Spodnjem Štajerskem dekan Žičkar. Skrivnostno sladkoginjena vsedla sta se na leseno klop pred čakalnico III. razreda ter se živahno pogovarjala o bodočih državnozborskih vo-

litvah na Spodnjem Šajerskem. Dr. Šušteršič je rotli Žičkarja, naj nikar ne odneha, češ, Hribar ne sme biti voljen na noben način. Mi se le čudimo, da naši duhovniki „Kranjca“ ne marajo, njihov kandidat pa hodi vprašat „Kranjca“ za svet. Nam pa je vsejedno, ako bode naš poslanec rodom Kranjec ali Štajerec, na noben način pa ne sme biti Žičkar, ki stoji pod komando najzagriznejšega klerikalnega hujskača dr. Šušteršiča. Ako hoče dr. Šušteršič spraviti Žičkarja na vsak način v državni zbor, naj mu preskrbi mandat med svojimi somišljeniki na Kranjskem, na Štajerskem za dr. Šušteršičevega pripadnika ni prostora.

— **Državnozbornske volitve na Štajerskem.** „Slovenski Gospodar“ agituje z vso silo za izvolitev dekana Žičkarja v celjski peti kuriji in zahteva, naj se Hribar odpove kandidaturi. List pravi, da vzdržuje Žičkar svojo kandidaturo za V. kurijo, ker hočejo volilci kmetijskih občin Ptuj-Ljutomer Ormož sami si izbrati kandidata, to se pravi, ker volilci tega okraja nečejo voliti Žičkarja.

— **Državnozbornske volitve na Koroškem.** Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem priredi v kratkem v slovenskem volilnem okraju dva shoda, na katerih bo govoril deželni poslanec Grafenauer. Iz tega se sklepa, da bo Grafenauer kandidat za Einspielerjev državnozbornski mandat.

— **Tržačani v Ljubljani.** Ker v našem poročilu o prijateljskem sestanku v „Narodnem domu“ ni bilo točno povedano to, kar je govoril dr. Rybař, saj je naš poročevalec sedel na drugem kraju dvorane, dr. Rybař pa na drugem, in torej ni bilo možno govora natančno razumeti, kakor ga tudi „Slovenčev“ poročevalec ni mogel, posnamemo iz „Edinosti“ natančno besedilo tega govora. Po „Edinosti“ je dr. Rybař dejal: „Prvi pozdrav nam je bil nocoj izrečen od brata staroste „Ljubljanskega Sokola“, dr. Tavčarja, in je toraj moja dolžnost, da se mu jaz, kakor starosta „Tržaškega Sokola“ zahvaljujem na njegovi lepi napitnici. In rad se odzovem tej prijetni dolžnosti. Mi, ki večkrat prihajamo v belo Ljubljano, ki je naša duševna središča, in ki bo, ako Bog da in sreča junaška, gotovo tudi naša politična prestolnica, opazovali smo v zadnjih letih z radostjo napredek, ki se javi povsod v Ljubljani. Želeli pa smo, da se o tem prepričajo tudi naše širje mase, in zato smo jih sem pripeljali. Političnim strankam je večkrat beseda „napredek“ prazna fraza. Zlasti Vi, Tržačani znate, kako v Trstu ravno tista stranka, ki si je zapisala „napredek“ (progresso) na svojo zastavo, tepta napredek in vsako svobodno mišljenje z nogami, da je ona liberalna le zase, dočim je najreakcionarnejša proti drugomišljenikom. Tukaj v Ljubljani pa smo našli pravi napredek na kulturnem, umetniškem in narodnem polju, in tak napredek, dragi Ljubljani pozdravljamo z veseljem tudi mi, za tak napredek se tudi mi navdušujemo. Napijem torej naši beli Ljubljani.“

— **Slovensko gledališče.** Jutri, v soboto 13. t. m. nastopi gospod Ignacij Borštnik iz Zagreba kot gost v naslovni ulogi izvirne Cankarjeve drame „Jakob Ruda“. V ulogi Broža nastopi prvokrat kot novoangaževani člen drame gospod Ivan Kovačič, igralec iz Zagreba. — V torek, 16. t. m. poje se prvokrat v sezoni opera „Puščavnikov zvonček“.

— **Meščanska godba** je nastopila doslej že trikrat, in občinstvo se je moglo prepričati, da je postavljena na resno, zdravo podlago, ter da se je nadejati najboljših uspehov. Kritika poslušalcev soglašala v sodbi, da je naša meščanska godba že pri svojem začetku prav dobra in sposobna za najboljše zabave. Ker pa je treba godbi tudi primerne oprave, a je imelo društvo, ki je meščansko godbo z velikimi žrtvami mesta in posameznih rodoljubov oživotvorilo, že doslej jako znatne stroške, je želeli, da občinstvo našo godbo pri vsaki priliki podpira. — V nedeljo zvečer bo v „Narodnem domu“ v Sokolovi dvorani koncert v družstvene namene. Pričakovati je, da se z ozirom na sedanje stanje godbe vdeleži občinstvo v največji meri ter pripomore, da dobi godba čim prej svojo uniformo. Vstopnina je prav nizka. Vzpored prvega promenadnega koncerta pod osebnim vodstvom gospoda kapelnika H. Beniška je tale: I. del. 1. Ženitovnjaška koračnica, Mendelssohn. 2. „Don Juan“, ouvertura, Mozart. 3. Čar spomla-

danske noči, valček, Jessel. 4. V gozdni kovačnici, karakterističen komad, Eilenberg. 5. Ljubavna pesem, solo za flavto, Tichel. 6. Ruske narodne pesmi, potpouri. II. del. 7. Graničari, ouvertura, Iv. pl. Zajc. 8. „Ana“, gavota, Novosad. 9. Lastavicam, pesem, solo za krilovko, Ivan pl. Zajc. 10. Slovenske cvetke, potpouri, Parma. 11. Vstajenje pomladi, polka fran., Čermak. 12. Ex, galop, Parma. Pričetek ob 1/8 uri zvečer. Vstopnina za osebo 60 vinarjev. Čisti dohodek je namenjen v delno pokritje ustanovnih stroškov in se preplačila hvaležno sprejmo. — V nedeljo, 14. t. m. pa svira meščanska godba pred „Narodnim domom“ od 1/2 ure do 1/1 ure. Vzpored je ta-le: 1. Koračnica slovenskih pesmi. 2. Finale iz opere Lucia di Lammermor od Donizettija. 3. Carica, polka mazur. 4. Domovini, pesem, Ipavic. 5. Intermezzo iz „Cavaleria rusticana“, Mascagni. 6. Koračnica iz „Prodane neveste“, Smetana. — Pri promenadnem koncertu v „Narodnem domu“ igra godba na lok.

— **Učiteljske vesti.** Učitelstvo kranjskega okraja je izvolilo za svoja zastopnika v okr. šolskem svetu nadučitelja gg. I. Kraglja iz Tržiča in A. Kmeta iz Cerkelj. Kot provizorični učitelji so nameščeni kandidatje gg. Fr. Petrič v Leskovcu, Ivan Pavločič v Velikem Trnu pri Krškem in Ivan Magerl v Svibnem. Kakor poroča „Učit. Tov.“, so volitve učiteljskih zastopnikov v okrajnih šolskih svetih končane in je povsod zmagalo s svojimi kandidati napredno svobodomiselnost učitelstvo.

— **Poročil se je** v Gradcu finančni koncipist v Krškem g. Robert Kermavner z gdč. Natalijo Zabredovo, hčerko znane rodoljubne obitelji v Gradcu. Čestitamo!

— **Na Zidanem mostu** je včeraj zvečer pri zvečernem vlakcu neki vojak izstopil na nepravilni strani in je padel čez 14 metrov visoko škarko. Prepeljali so ga v bolnico v Celje.

— **Na Kalvariji tik Maribora** so pri prekopavanju zemlje za novi vodovod našli premog. Ta premog je iste kakovosti, kakor trboveljski. Kakor se poroča, si hoče mariborska občina sama zagotoviti pravico do tega premoga.

— **Vojak ušel.** Rekrut Joh. Schoenthaler pri 27. pešpolku je včeraj zjutraj pobegnil.

— **Tatvina.** Toeniesovim hlapcem je bila danes ponoči iz hleva ukradena obleka, v vrednosti 17 kron. Tat je moral biti z razmerami hleva dobro znan.

— **Utonil je včeraj popoldne** dve leti stari Slavko Mandelc v Blejskem jezeru. Igral se je sam pri kraju vode in je padel v jezero.

— **Nova justična palača** je dograjena do strehe in se tudi še letos pokrije.

* **Nesreča pri ljudskem shodu.** Iz Přemislja poročajo, da so imeli ondodni maloruski socialni demokratje shod, na katerem bi bila govorila Hankiewicz in dr. Jarosiewicz. Komaj pa je začel govoriti Hankiewicz, ko se je v ozadju dvorane podrla peč ter je bilo več oseb ranjenih. Nastala je panika, in vse je beželo iz dvorane. Toda jedva je zapustil majhen del delavcev dvorano, ko so se na nekem mestu udrli tla in je padlo več oseb v klet. Seveda je bil sedaj strah še večji. Delavci so mislili, da se podere vsa hiša ali vsaj vsa tla ter bežali med silnim krikom in jokom ženskih skozi okna in vrata iz dvorane. V klet je padlo okoli 30 delavcev, ki so bili večinoma brez zavesti in krvavi. Dr. Jarosiewicz je prvi pomagal ponesrečencem. Zanimivo je pri vsem to, da je dotična hiša stara šele leto dni, a da je že vsa trhljena in pirava.

* **Abbe Santoll** je stal pred meseci pred pariškimi porotniki, ker je nenravno zlorabljal otroke. Ker so ga porotniki oprostili, so zagnali klerikalci velik krik, češ, da se je Santollu zgodila po listih krivica, ter ga proslavljali kot najnovejšega mučenika, kateremu treba samo še umreti, da pride njegov kip poleg sv. Liguorija. No, socialnodemokratski list „Arbeiter Zeitung“ je klerikalne kričarje dobro zavrnil. Dokazal je, da Santoll le na Francoskem ni bil kaznovan, povsod drugod pa bi bil dobil 1—5 let ječe. Francoski zakonik določa namreč, da nenravnost med moškimi sploh ni kazniva, ter da je kaznovati samo onega nesramneža, ki zlorabi otroke, ako še niso

bili stari 13 let. Ako pa se izvrši nesramnost z dovoljenjem nad 13 let starega otroka, dotični nesramnež po francoskih postavah ne more biti kaznovan. To se je zgodilo tudi pri menihu Santollu. Kaznovan ni bil, dasi se mu je dokazalo, da je zlorabil celo vrsto nad 13 let starih dečkov. Tak je „mučenik“ Santoll!

* **Se eden!** Iz Rima poročajo: Kaplan don Augusto Vaccari v župniji Bagno di Piano pri Bologni je zvalil nekega 14letnega dečka na cerkveni stolp in ga ondi posilil. Ko so ga zaprli, je nesramnež še proslavljajal umor kralja Humberta. Plača mu je zasežena.

* **Nepotrebna sablja.** Pariški policijski prefekt Lépine je odredil, da pariški policaji ne smejo pri navadni službi nositi več sabelj, nego le bele palice. Pri velikih izgredivih in nevarnih nemirih pa dobi vsak policaj sabljo iz skladišča. V Avstriji smo pač še daleč za Francijo, zato pa so toli pogoste nesreče radi neumestnih policijskih sabelj.

* **Umor na božji poti.** Iz Madrida poročajo: Na španskih romanjih so škandalali, pretepi in umori nekaj navadnega. Zato pa obsoja skoraj vse časopise ta romanja in zahteva, da jih vlada prepove. 27. septembra so se v Soberju (Lugo) stegli romarji, rabili nože, batine in pištole. Mnogo je bilo ranjenih, neki mladenič pa umorjen vsled petorice bodljajev.

Književnost

— „Slovanski pregled“, ta izborna češka revija, ki se bavi s kulturnimi vprašanji vseh slovenskih narodov, si pridobiva čim dalje večji, zasluženi ugled. Danes nam je došel I. snopič III. letnika. Vsebinska je tale: Pavla Maternová: Z nove poezie ruske S. J. Nadson (Slika). Adolf Černy: Sto let lužické poezie. Fr. Ilesič: Lavantinsky biskup Anton Martin Slomšek (1800—1862). Dr. Vrat. Černy: Literárni produkcje na Černé Hoře v XIX. věku. St. Rom. Lewandowski: Nejmladší malířství polské. Dopisi: Z Krakova. Z Krajiny. (A. Dermota), Z Petrohradu. Z Lužice. Slované severozapadni: Slované východni: Jihoslovane: Jubileum Strossmayerovo. Chorvatsky katolícky sjezd. Panovnické jubileum kn. Nikolý I. Italští Slovinci. Všeobecné zpravy: Umění, věda: K. Przerwa-Tetmajer: Otchlan. P. Lavrov: Пушкин и Славяне. N. S. Sumcov: A. C. Пушкинъ. J. Symank: Přerňa čítanka za serbske šule Slike: S. J. Nadson. Kniže Nikola I. Petrovič Njeguš; Jakub Čišiniski. W. S. Reymont. J. J. Strossmayer. Ta vsebinska dokazuje, da je „Sl. P.“ jako mnogostranski, dobrozaložen list, ki zasluži največje podpore. Izhaja mesečno ter stane 6 K 40 h. Izhaja v Pragi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 12. oktobra. Minister zunanjih del grof Goluchowski in ministrski predsednik dr. Körber bosta danes popoldne skupno sprejeta v avdijenci.

Dunaj 12. oktobra. Vsi bivši poslanci nemške napredne stranke so sklicani na posvetovanje na dan 20. t. m. na Dunaj.

Dunaj 12. oktobra. Listom se poroča iz Budimpešte, da smatrajo ondodni vladi krogi stališče avstrijskega poslanika pri Vatikanu grofa Revertere za popolnoma omajano. Ogrski vladni krogi zahtevajo, naj se Revertera odstrani, ker ni mogel preprečiti, da je papež nadškofa Stadlerja tako demonstrativno sprejel. Imenuje se že tudi naslednik grofa Revertere. To bo baje grof Welsersheimb, bivši sekcijški šef v ministrstvu zunanjih del.

Olomuc 12. oktobra. „Pozor“ javlja, da so vsi uradniki dobili migljaj, da morajo v čeških okrajih delati za klerikalne kandidate proti narodnim kandidatom.

Bruselj 12. oktobra. V tukajšnjih diplomatskih krogih se zatrjuje, da so upanja na uspešna mirovna pogajanja s Kitajsko popolnoma neutemeljena, dokler se cesar in cesarica-mati ne vrne v Pekin.

London 12. oktobra. Zdaj so tudi Združene države ameriške odgovorile na Delcasséjevo noto. Združene države so

izjavile, da hočejo sodelovati z drugimi državami v svrhu, da se dobi od Kitajske zadoščenje in pa jamstvo, da se izgredi proti ptujcem več ne ponove, glede odškodnine pa pritrjujejo predlogu Rusije, naj se določi na posebnem kongresu.

London 12. oktobra. Walderssee je odredil, da se ekspedicije v Pactingfu, ki odrine danes, vdeleži 5000 Nemcev in 2000 Angležev, Francozov in Italijanov. Rusi, Japonci in Američani se te ekspedicije niso hoteli vdeležiti.

London 12. oktobra. V Pekinu je zdaj samo še 1200 mož ruske vojske.

London 12. oktobra. Poročila raznih listov o premembi v ministrstvu so neosnovana.

London 12. oktobra. „Times“ javlja, da izostane naznanjeno potovanje nemškega prestolonaslednika v Carigrad in v Jeruzalem, ker je turška vlada sporočila v Berlinu, da ne more jamčiti, da se ne zgode protinemške demonstracije.

London 12. oktobra. Reuterjev biró javlja, da je kitajski cesar zaukazal obglavljenje bivšega vojnega ministra Kangyja in več družih višjih uradnikov, ki so povzročili ustajo bokserjev. Princ Tuan je obsojen na prisilno delo v Kašgariji, princ Gih in vojvoda Tsajlan sta obsojena na do smrtno ječo.

Narodno gospodarstvo.

Trgovska in obrtniška zbornica.

Trgovska in obrtniška zbornica je imela dne 26. septembra t. l. plenarno sejo, katere se je za predsedstva zborničnega predsednika Josipa Kušarja udeležilo 14 zborničnih svetnikov. Predsednik pozdravi prisotne zbornične člene, imenuje za overovatelje zapisnika gg. Ivana Baumgartnerja in Josipa Rebeke in naznani, da je Njegovo Veličanstvo cesar za čestitke ob priliki sedemdesetletnice po c. kr. deželnem predsedstvu blagovolil izreči Najvišjo zahvalo. To naznanilo se vzame s Slava-klici na znanje.

Predsednik prebere na to dopis c. kr. deželne vlade, ki prosi zbornico, da določi svojega zastopnika v administrativni odbor kmetijsko-kemičnega preskušališča v Ljubljani. Na predlog predsednikov se določi zborn. svet. Josip Lenarčič.

Zapisnik zadnje seje se odobri.

Tajnikov namestnik dr. Viktor Murnik poroča o načrtih zakonov, ki se z njimi preminjajo določbe trgovskega zakona in obrtnega reda o trgovskih uslužbljenicah in pa zakon o nedeljskem počitku. Referent prebere načrte in pojasni motive zanje. Zdajne določbe o službenem razmerju trgovskih uslužbljencev niso več primerne. Zlasti se čujejo pritožbe da po dozdanjih določbah trgovskega prava dopustni pogodbeni dogovori o razvezi službenih pogodb ne varujejo zadostno koristi trgovskih uslužbljencev. Načrt določa za tegadelj, da se tudi po dogovoru ne sme odpovednega roka skrócić pod 14 dni, in če je uslužbljenec pol leta že v službi, ne pod 1 mesec. Ako ni nobenega dogovora morata oba dela po preteku vsakega kalendarkega četrletja odpovedati po šesttedenski odpovedi. Trgovsko pomožno osebje se dalje pritožuje radi predolgega delovnega časa, ki je njegovemu zdravju na kvar in ga odteguje nadaljnemu duševnemu izobraževanju in družinskemu življenju. Načrtom bi bilo v obče pritrđiti. Poročevalec pa predlaga v imenu odsekovem preciznejšo izrazitev nekaterih mest; dalje naj se dovolitev gotovega prostega časa za poiskanje nove službe o mestih z več kakor 50.000 prebivalci prepusti odredbeni oblasti; določbe o takozvani konkurenčni klavzuli naj veljajo tudi za trgovske obrte, čas omejitve pa naj se ne določi na 5 let, ampak bi zadostovalo 1—2 leti; znesek 5000 K. za letno plačo oseb, ki naj ne pripadajo pomožnim delavcem, je previsok in naj bi se skrčil najmanj na 2500 K.

Po kratki debati, v kateri sta zbornična svetnika Karol Luckmann in Josip Lenarčič poudarjala glede načrta o premembi zakona glede nedeljskega počitka, da je določba, po kateri je komptoarsko in pisarniško delo ob nedeljah dovoljeno k večjemu dve dopoldanski uri, prestoga, in naj bi se za nujna dela naredila izjema, sprejme zbornica odsekov predloge.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje
antiseptična

Melusina ustna in zobna voda

utrudi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.
Jedina zaloga (10-41)
dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Rešljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 11. Dr. pr. 1030.

Izvirna drama.

V soboto, dné 13. oktobra 1900.

Gosp. **Ign. Borštnik** iz Zagreba kot gost.
Prvikrat nastopi novoangažovani član dame gosp.
Ivan Kovačič, igralec iz Zagreba.
Drugokrat na slovenskem odru:

Jakob Ruda.

Drama v treh dejanjih. Spisal Ivan Cankar.
Režiser g. A. Verovšek.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7/8. uri. — Konec po 10. uri.
Pri predstavi sadeljuje orkester sl. c. in kr. poh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo de v torek, 16. oktobra t. l.
Opera „Puščavnikov zvonček“.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 8. oktobra: Marija Rapuš, delavčeva
žena 52 let, Velike čolnarske ulice št. 5, srčna
hiba. — Viljem Schnell, stavbenikov sin, 7 1/2 leta,
Emonska cesta št. 10, škrlatica.

Dne 10. oktobra: Josip Dermastja, posestnik,
65 let, Zaloška cesta št. 3, otrpjenje srca.

Dne 11. oktobra: Uršula Spelič, strežnica,
40 let, Škofje ulice št. 2, Brightova bolezen.

V hiralnici:

Dne 9. oktobra: Franja Selan, kajzerjeva
hči, 30 let, jetika. — Fran Maček, delavec, 30 let,
jetika.

V deželni bolnici:

Dne 4. oktobra: Štefan Šturm, hlapec, 55
let, novotvorba. — Josip Kobilšek, črevljar, 69
let, ostarelost.

Dne 5. oktobra: Fran Zadel, kajzar, 67 let,
pljučni katar.

Dne 7. oktobra: Marija Regina, kajzarjeva
hči, 24 let, srčna hiba.

Dne 8. oktobra: Jožefa Bernardi, uradnega
sluge hči, 2 1/2 leta, pljučnica po davici.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 806-2 m. Srednji zračni tlak 738-0 mm.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
11.	9. zvečer	737-4	12-8	sr. svzhod	oblačno	
12.	7. zjutraj	738-1	9-0	sl. jvzhod	oblačno	
	2. popol.	737-0	11-0	sr. jvzhod	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 12-9°, nor-
malna: 11-2°.

Dunajska borza

dne 12. oktobra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-05
Skupni državni dolg v srebru	96-65
Avstrijska zlata renta	114-65
Avstrijska kronska renta 4%	97-25
Ogrska zlata renta 4%	114-05
Ogrska kronska renta 4%	90-20
Avstro-ogrsko bančne delnice	1698-
Kreditne delnice	645-
London vista	241-97 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118-15
50 mark	23-60
20 frankov	19-27 1/2
Italijanski bankovci	90-60
C. kr. cekini	11-45

Mlad trgovski pomočnik

(manufakturst), več slovenskega, nem-
škega in hrvatskega jezika v govoru in pisavi ter
italijanskega nekoliko v govoru, želi nastopiti v
Ljubljani službo kot **komptarist**. Isti
ima tudi veselje do potovanja.
Ponudbe naj se pošiljajo pod **A. B. 1000**
upravnistvu „Slov. Naroda“.

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8-12 dopoldne in od 3-6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

1903-4)

Bečena

ki je dovršil saj I. razred srednje šole,
v sprejme v svojo špecerijsko prodajalno in
glavno zalogo tobaka (2108-1)

Gabrijel Jelovšek na Vrhniki.

Dobro ohranjeno

kolo

(2104-1)

se ceno proda.

Fran Hitti, Poljanska cesta št. 45.

Častita gospodinja!

Poskusite velezanimivo, patentovano
Reithofferjevo nagločistno milo.

Nesnaga sama takoj odpada!

Neškodljivost zamočena.

Dobiva se v trgovini (2023-11)

Edmund Kavčič

Prešernove ulice nasproti glavne pošte.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee,
Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Du-
naj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni
vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost,
čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob ne-
deljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m do-
poldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec,
Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m popoldne
osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen,
Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane,
Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v
Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri
54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osonni vlak v Du-
naja via Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Bu-
dejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 1. uri 16 m
dopoldne osonni vlak v Dunaja via Amstetten, Kar-
lovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic,
Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri
38 m popoldne osonni vlak v Dunaja, Ljubna,
Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
— Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaja,
Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in
aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — Proga
iz Novga mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
in 21 m zjutraj, ob 2. uri 34 m popoldne in ob
8. uri 48 m zvečer. — Ohod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m
popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljub-
ljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj,
ob 11. uri 8 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

745-27

Umetniška razstava v „Mestnem domu“

vsak dan od 9. dopoldne do 4. popoldne.

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta
za ljudi in domače živali, à 40 kr. in 60 kr. se
dobiva samo (1393-14)
v deželni lekarni pri Mariji pomagaj M. Leustek-a
v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako
zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18
podgan mrtvih in torej lahko vsakomur pripo-
ročam to sredstvo.

Schweinfurt 11. februarja 1899.

L. Kres, mlekarija.

Najvišja

stopnja
cene-
nosti

je dosežena, če se dobre vrste blago priporoča
po najnižjih cenah.
Mi ponujamo na primer:

Tenis flanel, jako širok 20 kr.
damsko sukno, dvojno široko 30 „
modni ševiot, dvojno širok 42 „
angleški teški noppés, 120
cm. širok 30 „
izvirni loden iz ovčje volne,
120-130 cm. širok 1 gld.
čisto volneni casan, dvojno
širok 78 „
srajčno sukno, meter 17 „
dalje perilo, tkano blago, platno,
preproge (2018-4)
po izredno nizkih cenah.
Z velespoštovanjem

Bratje Monath

najcenejša razpošiljalna tvrdka za
manufakturno in modno blago
v Gradcu

Jakominiplatz 19. Radetzkystrasse 2.

ENA dopisnica zadostuje, pa do-
bite na željo vzorce brez-
plačno in poštne prosto.

V nedeljo, dné 14. oktobra t. l.

priredi se

„pri Kankertu“ v Spodnji Šiški št. 20

bodisi grdo ali lepo vreme

izvanreden velik koncert

v zaprtem salonu, kjer je prostora za 500 oseb.

Svirala bode najizbornejša godba na trobila.

Točilo se bode pristno vino, v prvi vrsti nov prosekcar in razna najboljša stara
vina ter sveže marčno pivo, vrček po 20 vinarjev.

Postregel bodem tudi z domačimi dobriimi mesenimi, rižovimi, jetrnimi in
krevčnimi klobasami. — Za izborni postrežbo je preskrbljeno.

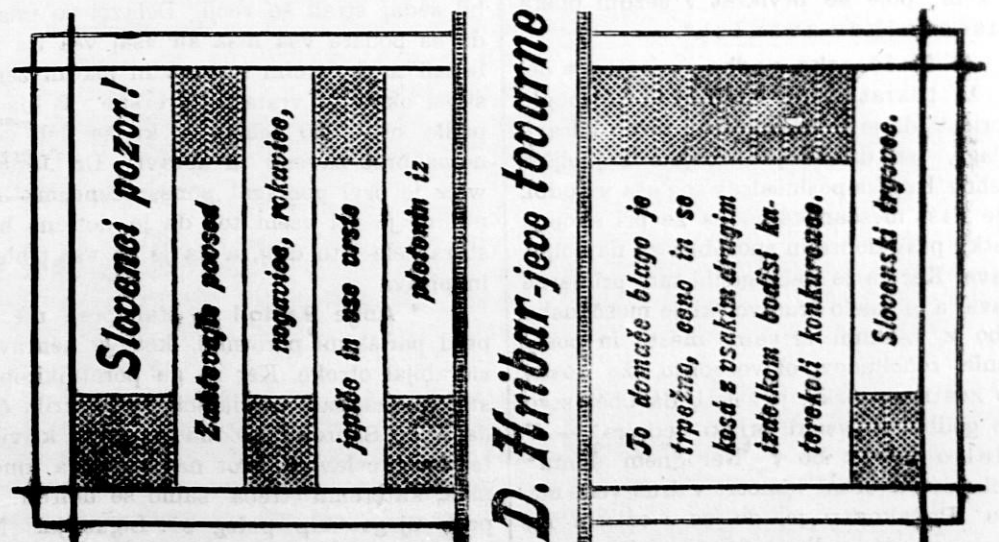
Začetek ob 2. uri popoldne. Vstop prost.

K mnogobrojnemu obisku uljudno vabi

Ognjevit Kozjek

(2105-1)

posestnik in krčmar.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulant-
nejših pogojih. (1877-25)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.